

Donorem pateras, grataque nommodus ets.

Hor. lib. IV. od. 1 [3]

Когда б мой скромный дом кумиры украшали,
Ваянные рукой художника-творца,-
Который силою волшебного резца
В отломках мрамора, иль бронзы, или стали
Героев и богов в Афинах воскрешал;
Иль если б ряд картин изящных в нем стоял,
Которым хитра кисть Парразья [4] животворна
Умела на холсте жизнь с краской перелить.
О нежный Цензорин! о дружба благотворна!
Для вас Гораций сим не стал бы дорожить:
Вам кисть Парразия, вам Скопы [5] истуканы,-
Вам бронзы редкие, и чаши вам чеканны,
И те треножники, которых грек искал
На поприще побед и доблестей в награду,-
Я б все вам в дар принес. Но зрю к тому преграду:
Я сих даров лишен, и я их не искал.
А если б и имел, тебя ль их блеск чудесный
Своим изяществом роскошным удивит?
Тебя ль, у коего сам вкуса бог прелестный
С богинею искусств в чертогах председит?
Стихи ль тебя пленят? стихи писать умею,
И, принося их в дар, усердной жертвой сею
Хочу я восхвалить достоинство певцов.
Что пышны надписи? что горды обелиски?
Что мрамор, коим Рим тщеславится великий
И в коем воскресил он честь своих сынов?
Ни Ганнибаловых [6] коварств ниспровержение,
Ни бегство гибельно его за море вспять,
Ни Карфагена в прах безмощного паденье
В потомстве римских дел громчей не возвестят:

Как лира звонкая калабрской славной музы, [7]
Бессмертною хвалою тому гремящей вслед,-
Кто, Африку поправ и наложив ей узы,
С ней имя разделил во мзду своих побед!..
Коль Музы не хотят прославить добродетель,
Где ж должна мзда добру? и кто добра свидетель?
Что рода римлян честь? где слух их древних дел,
Когда в завистный Крон [8] забвенью повелел,
Чтоб сына Марсова и Рейна деянья [9]
Покрыты были в век печатию молчанья?
Один поэтов глас всеильный мог спасти
Зака мудрого от вод Стигийской бездны [10]
И к райским островам волшебю пренести;
Лишь Музы, смертного взнося в страны надзвездны,
Готовят для него там тысячи отрад
И мужу славному во гроб снийти претят;
Лишь Музы на Олимп Иракла преселили [11]
И Зевсовым пирам его сопричастили,
Чрез них-то, нежных двух Тиндара сыновей, [12]
Созвездья на небе лишь только утвердились,-
Как тысячи в моря плывущих кораблей
От близкой гибели в пучинах свободились.
Чрез них и юный Вакх, [13] — с улыбкой на устах,
С челом, от гроздиев лозою увязненным,-
Обеты смертных чад, сокрытые в сердцах,
Венчает в благости успехом вожделенным.

[1819]

[3] — Я залюбки надарував би друзям чаші й бронзові посудини...Горацій,
кн. IV, ода 1.

[4] — Паррасій — давньогрецький живописець другої половини V ст. до
н.е.

[5] — Скопа (Скопас) — давньогрецький скульптор і архітектор IV ст. до
н.е.

[6] — Ганнібал (247-183 до н.е.) — карфагенський полководець і
політичний діяч. Карфагенсько військо, очолюване Ганнібалом,

неодноразово завдавало поразок римлянам.

[7] — Йдеться про калабрійського поета Еннія (169 до н.е.).

[8] — Крон (Кронос) — один з найдавніших богів античної Греції. Крону, за легендою, було пророчено загибель від одного з його синів. Тому він ковтав кожную народжену його дружиною Реєю дитину. Цієї долі unikнув Зевс (у майбутньому — верховний бог греків, цар і батько богів та людей), замість якого Роя дала Крону проковтнути загорнутий у пелюшки камінь.

[9] — Марс — у римській міфології бог війни. Марс і Рея Сільвія — батьки міфічних засновників Рима Ромула та Рема. При возведенні стін нового міста вони посперечалися і Ромул убив Рема.

[10] — Зак (Еак) — персонаж грецької міфології, син Зевса. Після смерті за справедливість і благочестя боги призначили Еака одним із суддів підземного перства. Стікс — одна з річок підземного царства Аїд; води Стікса вважалися отруйними.

[11] — Іраклій, син Зевса, грецький міфічний герой, обдарований великою силою і хоробрістю. За свої подвиги одержав безсмертя і був взятий Зевсом на гору Олімп — місцеперебування богів.

[12] — Тіндар — за грецькою міфологією, син спартанського царя Ойбала, одружився з дочкою етолійського царя Ледою, від якої мав кількох дочок і двох синів — Кастора і Полідевка. За їх подвиги, братську любов і дружбу Зевс зробив їх сузір'ям Близнят. У древній Греції Діокурів (прізвисько Кастора та Полідевка) вважали покровителями воїнів і мореплавців.

[13] — Вакх (Бахус) — за римською міфологією, син Зевса, бог рослинності, покровитель виноградарства і виноробства.